

**КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А. В. Сташин
(підпис)

“31” січня 2023 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Корпорації та фінансова інфраструктура
(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 „Управління та адміністрування”

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа»

освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2023

Навчальна програма навчальної дисципліни «Корпорації та фінансова інфраструктура» для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітнього ступеня бакалавр.

«24» січня 2023 р. – 11 с.

Розробник:

Клепанчук О. Ю., к.е.н, доцент кафедри фінансового менеджменту

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол від 24 січня 2023 р. № 6\1

Завідувача кафедри
фінансового менеджменту

_____ проф. Ситник Н.С.

«24» січня 2023 року

Затверджено Вченою радою факультету

Протокол № 7 від "31" січня 2023 року

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни «Корпорації та фінансова інфраструктура» є система корпоративних відносин та фінансові аспекти розвитку корпоративної форми власності.

Мета навчальної дисципліни – є формування у студентів системи знань у сфері функціонування та взаємодії інституцій фінансової інфраструктури та концептуальні основи та принципи організації корпоративних фінансів і їх теоретичне застосування.

Завдання навчальної дисципліни: полягає у формуванні в студентів цілісної системи знань у сфері корпоративних фінансів. У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *засвоїти* теоретичні основи і принципи організації корпоративних фінансів, системи забезпечення фінансової діяльності корпорації, особливості реалізації її фінансової та дивідендної політики, концептуальні засади управління вартістю та структурою капіталу корпорації, способи й методи фінансування її інвестиційної діяльності; методи та основні групи коефіцієнтів, що застосовуються при аналізі фінансової звітності та оцінці ринкової вартості корпорації. уявлення про стан й особливості розвитку корпоративних відносин в Україні; розуміння основ організації корпоративних фінансів; формування знань про операції з корпоративними цінними паперами на ринку капіталів корпорацій; оволодіння методичними підходами до оцінки доцільності здійснення інвестицій й визначення вартості бізнесу.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	
	Наступні дисципліни
Мікроекономіка	Фінансовий менеджмент
Фінанси, гроші і кредит	Ринок фінансових послуг
Фінанси суб'єктів підприємництва	Методологія наукових досліджень у фінансах, митній та податковій справі

1.2 Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.

ЗК08. Здатність працювати як у команді, так і автономно.

ЗК09. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК01. Здатність досліджувати теоретичні основи і принципи організації корпоративних фінансів, господарські товариства, як об'єкт корпоративного управління. Особливості створення та функціонування акціонерних товариств в Україні.

СК02. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку корпоративних фінансів у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК03.Здатність дослідити загальну характеристику, корпоративних цінних паперів. Фондові біржі та інші організаційні посередники на фондовому ринку.

СК04 Здатність дослідити зміст, фінансову діяльність підприємств корпоративного типу та вартість капіталу корпорації.

СК05. Здатність розуміння особливостей про дивідентну політика корпорації та використання позикового капіталу

СК06. Здатність дослідити суть та структуру суспільного виробництва. Фактори суспільного виробництва. Поняття та класифікацію ресурсів підприємства.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної (ПР)

ПР01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу корпоративних фінансів;

ПР02 Уміння проводити дослідження фінансової діяльності підприємств корпоративного типу;

ПР03 Здатність до генерування нових ідей;

ПР04 Здатність аналізувати корпоративні фінанси;

ПР05.Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик корпоративних фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР06 Здатність застосовувати сучасні технології хеджування та оцінювання ризиків

ПР07 Уміння пояснити факти, правила, принципи, взаємозв'язки у сфері соціально економічних відносин

ПР08 Уміння застосовувати знання, ідеї, правила, нормативи із споріднених галузей знань у сфері корпоративного фінансового управління;

ПР09 Уміння управління грошовими коштами і портфелем цінних паперів.

ПР010 Здатність здійснювати аналіз та планування фінансової діяльності корпорації;

ПР011 Здатність пояснювати отримані результати, робити висновки, пропонувати варіанти вдосконалення системи управління корпоративними фінансами.

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
1.	Теоретичні основи і принципи організації корпоративних фінансів
2.	Господарські товариства, як об'єкт корпоративного управління. Особливості створення та функціонування акціонерних товариств в Україні.
3.	Корпоративні цінні папери. Фондові біржі та інші організаційні посередники на фондовому ринку.
4.	Фінансова діяльність підприємств корпоративного типу.
5.	Вартість капіталу корпорації
6.	Дивідендна політика корпорації
7.	Використання позикового капіталу
8.	Бюджетування капітальних вкладень
9.	Управління оборотним капіталом корпорації
10.	Внутрішньо корпоративна система управління
11.	Фінансове планування та контроль
12.	Фінансова діяльність транснаціональних корпорацій

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Зміст дисципліни «Корпорації та фінансова інфраструктура» передбачає послідовне вивчення теоретичних засад корпоративних фінансів, особливостей формування капіталу корпорації і його розподілу за напрямками інвестування, а також опанування методів аналізу фінансової звітності корпорації для прийняття рішень щодо її фінансових та інвестиційних цілей, оцінки ринкової вартості компанії.

Тема 1. Теоретичні основи і принципи організації корпоративних фінансів.

Природа корпорації як організаційно-правової форми діяльності. Корпорація як інституційна одиниця і один із суб'єктів фінансового ринку. Корпорація як суб'єкт права і платник податків. Принципи корпоративних фінансів. Сутність та функції корпоративних фінансів. Мета, цілі та особливості управління фінансами корпорації. Прийняття рішень щодо фінансової та інвестиційної політики корпорації. Основні юридичні форми капіталу і підприємства. Поняття корпоративної власності. Поняття акціонерної форми господарювання. Характерні ознаки корпорації. Розвиток корпоративних відносин в Україні. Класичні моделі корпоративного управління моделі корпоративного управління

Тема 2. Господарські товариства, як об'єкт корпоративного управління.

Створення господарської товариств. Законодавчі аспекти створення господарських товариств. Економічні риси створення господарських товариств корпоративного типу. Поняття акціонерного товариства, товариства з обмеженою відповідальністю, товариства з частковою відповідальністю, командитивні товариства. Порядок створення господарських товариств. Установчі документи при створенні господарських товариств.

Тема 3. Корпоративні цінні папери. Фондові біржі та інші організаційні посередники на фондовому ринку.

Види корпоративних цінних паперів. Функції акцій як фондових цінних паперів. Класифікація акцій за різними ознаками. Роль корпоративних облігацій у фінансовій діяльності АТ. Різновиди корпоративних облігацій. Конвертовані облігації як цінні папери з особливими правами для інвесторів. Єврооблігації як інструмент позичання капіталу великими корпораціями на міжнародних фондових ринках. Особливості депозитарних розписок. Застосування корпораціями короткострокових цінних паперів у поточній фінансовій діяльності. Застосування корпораціями похідних цінних паперів.

Операції з корпоративними цінними паперами на фондовому ринку. Процедури емісії акцій та корпоративних облігацій. Особливості процедур андеррайтингу та розміщення цінних паперів за передплатою. Операція придбання акціонерними товариствами власних акцій, основні причини здійснення корпораціями операцій з викупу власних акцій. Подрібнення та консолідація акцій. Рейтинги акцій і облігацій; фактори, які визначають рейтинг тих чи інших цінних паперів; рейтингові агентства. Операції корпорацій з рефінансування облігацій.

Тема 4. Фінансова діяльність підприємств корпоративного типу.

Статутний капітал корпоративного підприємства. Грошова оцінка вкладу учасника. Ринкова вартість емісійних паперів. Порядок збільшення або зменшення статутного

капіталу. Функції статутного капіталу підприємств корпоративного типу. Завдання фінансової діяльності підприємств корпоративного типу. Приоритетні завдання фінансової діяльності підприємств. Збільшення статутного капіталу акціонерного товариства.

Тема 5. Вартість капіталу корпорації

Визначення вартості капіталу та активів з урахуванням фактору часу. Економічна сутність, необхідність, завдання та принципи оцінки вартості підприємства. Підходи та методи оцінки вартості підприємства. Методи, засновані на оцінці потенційних грошових потоків та доходів підприємства: метод дисконтування чистих грошових потоків; метод капіталізації доходу. Ставка дисконту та ставка капіталізації Майновий (витратний) підхід. Ринковий підхід в оцінці вартості підприємства. Теорії визначення ціни фінансових активів. Середньозважена і гранична вартості капіталу. Сучасні підходи до оцінки акціонерного капіталу.

Тема 6. Дивідендна політика корпорації.

Теорії дивідендної політики. Поняття «дивіденди». Дивідендна політика. Теорії ММ (Міллера-Модільяні). Концепція врахування податкової диференціації. Модель Дж. Лінтнера.

Чинники дивідендної політики. Законодавчі обмеження дивідендних платежів. Інвестиційні плани корпорації. Контроль над акціонерним капіталом. Дохідність акціонерного капіталу.

Типи дивідендної політики. Прийняття рішень щодо проведення дивідендної політики. Процедура дивідендних виплат. Методи проведення дивідендної політики. Форми дивідендних виплат. Виплата дивідендів акціями. Викуп корпорацією акцій з обігу. Програми реінвестування дивідендів.

Оцінка дивідендної політики та її результатів. Коефіцієнти обігу акціонерного капіталу. Показники оцінки ринкової дохідності акцій.

Тема 7. Використання позикового капіталу

Суть позикового капіталу корпорацій. Довгострокові зобов'язання та поточні зобов'язання. Призначення позикового капіталу суб'єкта господарювання. Розбіжність термінів виготовлення продукції. Переваги позикового капіталу. Оцінка окремих складових позикового капіталу. Ціна фінансового лізингу. Ефект фінансового важеля та використання його при управлінні позиковим капіталом. Показники ефективності використання позикового капіталу. Ціна фінансового лізингу. Вартість банківського кредиту.

Тема 8. Бюджетування капітальних вкладень

Бюджетування як технологія поточного управління фінансами корпорації. Поняття бюджету капітальних вкладень.

Планування і фінансування інвестиційного проекту. Поняття проекту. Управління проектами. Оцінювання грошових потоків за проектом.

Оцінювання проектного ризику. Методи оцінювання проектного ризику. Аналіз чутливості чистої приведеної вартості до зміни змінних. Аналіз сценаріїв виконання проекту.

Економічна оцінка проекту. Методи визначення оцінки проекту. Розрахунок внутрішньої ставки прибутку. Визначення чистої приведеної вартості. Визначення коефіцієнтів вигоди/витрати за проектом. Визначення періоду окупності проекту. Оцінка проекту на основі балансової норми прибутку. Ранжирування проектів на основі економічних методів оцінки. Вибір проекту за критеріями чистої приведеної вартості і внутрішньої норми прибутковості. Вибір проекту за критеріями чистої приведеної вартості й індексу прибутковості.

Тема 9. Управління оборотним капіталом

Сутність оборотного (працюючого) капіталу. Ефективність оборотного капіталу. Цикл оборотного капіталу.

Управління грошовими коштами і портфелем цінних паперів. Політика корпорацій щодо прискорення припливу грошових коштів.

Моделі управління грошовими коштами. Модель управління грошовими коштами Баумола. Модель управління грошовими коштами Міллера-Орра.

Управління дебіторською заборгованістю. Визначення кредитоспроможності корпорацій-покупців. Інкасація виторгу.

Управління товарно-матеріальними запасами. Класифікація запасів. Чинники, що визначають їх обсяг. Вплив інфляції на визначення суми товарно-матеріальних запасів.

Оцінка політики корпорацій з формування і використання оборотного капіталу. Цілі фінансового аналізу оборотного капіталу. Коефіцієнти ліквідності. Коефіцієнти оборотності поточних активів.

Тема №10. Внутрішньо корпоративна система управління

Побудова системи внутрішнього корпоративного управління. Розміри корпоративного підприємства і масштаби його завдань. Регулювання віносин власності. Фінансово-економічний стан корпорації. Відносини учасників товариства. Система корпоративного контролю. Об'єкти корпоративного контролю. Елементи корпоративної культури.

Тема №11. Фінансове планування та контроль

Фінансова стратегія корпорації. Стратегія розвитку корпорації. Джерела фінансування розвитку корпорації. Коефіцієнти внутрішнього зростання і стійкого зростання. Методи фінансового планування. Необхідність прогнозування і планування для успішного функціонування корпорацій. Сутність і завдання фінансового планування. Стратегічне і оперативне фінансове планування. Планування грошових потоків. Структура і зміст фінансового плану.

Тема №12. Фінансова діяльність транснаціональних корпорацій

Трактування сутності понять «злиття» і «поглинання». Причини та основні цілі застосування стратегій злиття і поглинання.

Горизонтальні та вертикальні злиття і поглинання. Внутрішні та зовнішні

мотиваційні чинники прийняття стратегічних рішень про злиття і поглинання (у т.ч. недооцінка цільової компанії ринком; диверсифікація діяльності компанії-ініціатора; досягнення синергетичного ефекту; неефективність менеджменту цільової компанії; особисті мотиви менеджерів компанії-ініціатора; усунення конкурентів компанії-ініціатора; маніпулювання очікуваннями інвесторів компанії-ініціатора).

Викуп акцій, спрямований на зміну титулу власності і організаційно-правової форми компанії. Позитивні та негативні ефекти стратегій злиття і поглинання. Міжнародні злиття і поглинання. Географічна структура укладення угод злиття та поглинання ТНК.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> окупмент 436-IV, чинний, поточна редакція — Редакція від 01.01.2023
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010р. № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> Документ 2755-VI, чинний, поточна редакція — Редакція від 28.01.2023, підстава - 2823-IX
3. Закон України «Про акціонерні товариства» від 01,12.2022 №514-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2022. – № 50-51. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 10,08.2022р. №996-XIV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – <https://zakon.help/zakonodavstvo-ukraini/996-14>
5. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 19.06.2020р. №448/96-ВР // Офіційний сайт Верховної Ради України. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр#Text>
6. Закон України «Про депозитарну систему України» від 01,12.2022 р. №5178-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text>
7. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 р. №5080-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>.
8. Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 01.07.2021 р. №2374-III // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14#Text>
9. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» від 07.01.2023 р. №2664-III // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
10. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 03.01.2023 р. №3480-IV // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-iv#Text> Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок»
11. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2021 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 (із змінами та доповненнями). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
12. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 14.12.2018 р. № 628 і <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-11#Text>
13. Економіка і організація виробництва. Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] / С. В. Войтко, Т. В. Іванова ; КПП ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 302 Кбайт). – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського,

2022. – 69 с. – Назва з екрана.
- 14.Скоробогатова, Н. Є. Економіка і організація виробництва. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : Н. Є. Скоробогатова, К. В. Петренко, Т. В. Іванова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 640 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 107 с. – Назва з екрана.
 - 15.Економіка праці і соціально-трудова відносини [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : Н. О. Черненко. – Електронні текстові дані (1 файл: 1.78 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 151 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/49976>
 - 16.Транснаціональні корпорації [Електронний ресурс] : навч. посібник / Войтко С. В., Гавриш О. А., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 5.71 Мбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2016. – 210 с. – Назва з екрана.
 - 17.Transnational Corporations. Educational textbook [Electronic Resource] / S. V. Voitko, O. A. Gavrish, O. O. Korohodova, T. E. Moiseenko ; Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute. – Electronic text data (1 file: 2.89 MB). - Kyiv : Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, 2020. – 204 p. – Screen name.
 - 18.Hrinko, I. N. Global Economy [Electronic resource] : textbook for students Specialty 051 "Economics", Educational program "International Economics" / I. N. Hrinko ; Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute . – Electronic text data (1 file: 1.73 MB). – Kyiv : Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute, 2022. – 112 p. – Title from the screen.
 - 19.Скоробогатова, Н. Є. Інвестування: навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 051 «Економіка» / Скоробогатова Н. Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 664.98 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2022. – 61 с. – Назва з екрана.
 - 20.Скоробогатова, Н. Є. «Облік у зарубіжних країнах». Збірник задач і тестів [Електронний ресурс] / Скоробогатова Н. Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 866 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2022. – 91 с. –
 - 21.Корогодова, О. О. Державне регулювання економіки [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра денної форми навчання за освітньою програмою Міжнародна економіка спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки / Корогодова О. О., Глущенко Я. І., Черненко Н. О. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського.– Електронні текстові дані (1 файл: 1,81 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 67 с. –
 22. Глущенко, Я. І. Економічний аналіз міжнародного бізнесу: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс] :
 - 23.Я. І. Глущенко, Н. О. Черненко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,2 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 86 с. – Назва з екрана.
 - 24.Логістика в організації міжнародних перевезень. Навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс] : КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. С. В. Войтко, О. О. Корогодова. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,07 Мбайт). – Київ : КПІ ім.

Ігоря Сікорського, 2022. – 138 с.– Назва з екрана.

25.Комерційна дипломатія [Електронний ресурс] :

26.КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Н. О. Черненко, Я. І. Глущенко. – Електронні текстові дані (1 файл: 104,09 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 51 с.

—